

PSYCHOLOGY TEACHING IN THE DIGITAL ERA: CONTEMPORARY CHALLENGES, INNOVATIONS AND DEVELOPMENT DIRECTIONS

DIDACTICA PSIHOLOGIEI ÎN ERA DIGITALĂ: PROVOCĂRI CONTEMPORANE, INOVAȚII ȘI DIRECȚII DE DEZVOLTARE

Lucia BÎTCA, PhD in psychology, higher teaching degree
Youth Clinic, Chisinau municipality, Republic of Moldova

[ORCID: 0000-0002-2801-4039](https://orcid.org/0000-0002-2801-4039)

lucibitca@gmail.com

CZU: 37.016:159.9

DOI: 10.46727/c.15-11-2024.p257-265

Abstract: The digital era has reshaped the didactics of psychology by incorporating technology into the educational process. This study explores the challenges, innovations, and development directions in teaching psychology, with a focus on new digital methods and tools. The research analyzes how technological factors affect both the learning process and students' cognitive abilities, aiming to provide insights into effectively integrating technology into psychology education. The didactics of psychology is an essential branch in the process of training future psychologists and in developing the critical, emotional and social thinking skills of pupils and students. In a global context marked by digitization and rapid socio-economic changes, the teaching of psychology faces multiple challenges, but also opportunities for educational innovation. The present article examines current issues in teaching psychology, theoretical and practical achievements, and directions for development to meet the demands of the contemporary world.

Keywords: psychological teaching, innovations, development directions, digital tools.

Rezumat: Era digitală a revoluționat didactica psihologiei prin integrarea tehnologiei în procesul educațional. Acest studiu examinează provocările, inovațiile și direcțiile de dezvoltare în predarea psihologiei, cu accent pe noile metode și instrumente digitale. Cercetarea analizează cum factorii tehnologici influențează atât procesul de învățare, cât și abilitățile cognitive ale studenților, urmărind să ofere o perspectivă asupra integrării eficiente a tehnologiei în formarea psihologică. Didactica psihologiei reprezintă o ramură esențială în procesul de formare a viitorilor psihologi și în dezvoltarea abilităților de gândire critică, emoțională și socială ale

elevilor și studenților. Într-un context global, marcat de digitalizare și schimbări rapide socio-economice, didactica psihologiei se confruntă cu multiple provocări, dar și cu oportunități de inovație educațională. Articolul de față examinează problemele actuale în predarea psihologiei, realizările teoretice și practice, precum și direcțiile de dezvoltare pentru a răspunde cerințelor lumii contemporane.

Cuvinte cheie: didactica psihologică, inovații, direcții de dezvoltare, instrumente digitale.

Cadrul Teoretic

Evoluția tehnologică din ultimele decenii a schimbat paradigmele educaționale, inclusiv în domeniul psihologiei. Teoria cognitivă a învățării, dezvoltată de autori precum Piaget, Vygotsky și Bruner, evidențiază importanța interacțiunilor și a contextului social în dezvoltarea cognitivă, iar mediile digitale creează contexte noi de învățare [14], [22]. Teoriile construcționiste și constructiviste, precum și cele socioculturale sugerează că tehnologia poate îmbunătăți înțelegerea și dezvoltarea unor concepte complexe prin experiențe interactive [3].

Digitalizarea rapidă a educației a deschis noi oportunități pentru predarea psihologiei, însă nu fără provocări. Mulți profesori se confruntă cu dificultăți în adoptarea eficientă a tehnologiei în predare. Studii recente arată că predarea online și utilizarea resurselor digitale sunt încă insuficient integrate în curriculumul tradițional, în special în țările în curs de dezvoltare [16, pp. 2053-2066]. Deși tehnologia oferă acces rapid la resurse și metode interactive, mulți profesori se simt nepregătiți să folosească aceste instrumente eficient [11, pp. 1-13]. Elevii și studenții de astăzi, nativi digitali, au obiceiuri de învățare semnificativ diferite de cele ale generațiilor anterioare. În locul metodelor de predare frontală, aceștia au nevoie de abordări interactive și personalizate care să le capteze atenția și să le dezvolte abilitățile psihologice aplicabile în viața cotidiană [13]. Totuși, mulți profesori întâmpină dificultăți în adaptarea metodelor lor la aceste nevoi, iar lipsa unei pregătiri adecvate în didactica digitală contribuie la această problemă.

Un alt obstacol îl constituie supraîncărcarea curriculumului cu teorii și modele care, deși fundamentale, pot deveni obositoare și greu de aplicat practic. Învățarea psihologiei implică o multitudine de concepte care nu sunt întotdeauna relevante pentru

viața cotidiană a elevilor, iar accentul excesiv pe teorie poate descuraja implicarea activă [1].

În contextul didacticii psihologiei, provocările includ adaptarea metodelor de predare tradiționale la noile medii de învățare. Studiile arată că platformele online, realitatea virtuală și alte instrumente digitale pot contribui la o învățare mai interactivă și personalizată [12], [7]. Totuși, riscurile includ supraîncărcarea cognitivă, lipsa de motivație intrinsecă și dificultatea în menținerea atenției pe termen lung [10], [19]. Literatura subliniază și necesitatea de a înțelege impactul pe care tehnologia îl are asupra abilităților sociale și empatice ale studenților, care pot fi influențate negativ de lipsa interacțiunilor fizice [21], [3]. De asemenea, platformele educaționale digitale permit personalizarea învățării prin inteligența artificială, algoritmi care facilitează feedback-ul și adaptarea conținutului educațional [4], [6].

O realizare notabilă în didactica psihologiei este dezvoltarea unor metode active, cum ar fi învățarea experiențială și jocurile de rol. Aceste metode permit elevilor să aplice cunoștințele psihologice în contexte practice, dezvoltându-și astfel atât abilitățile cognitive, cât și cele emoționale [5]. De exemplu, simulările din cadrul cursurilor de psihologie clinică permit studenților să exerseze intervențiile psihoterapeutice într-un mediu controlat, dar realist [15].

Un alt progres major este integrarea psihologiei pozitive în educație. Această abordare se concentrează pe dezvoltarea stării de bine a elevilor și cultivarea unei mentalități de creștere, axată pe îmbunătățirea abilităților emoționale și relaționale [18]. Implementarea tehnicilor de psihologie pozitivă în sala de clasă a condus la rezultate notabile în reducerea stresului elevilor și îmbunătățirea performanțelor lor academice [20, pp. 75-90].

Întrebările și obiectivele cercetării

Principalele întrebări de cercetare sunt:

1. Cum influențează tehnologia procesul de învățare în psihologie?
2. Care sunt efectele utilizării unor metode de predare inovatoare asupra abilităților cognitive și sociale ale studenților?

3. Care sunt principalele provocări întâmpinate de profesorii de psihologie în integrarea tehnologiei?

Obiectivele cercetării sunt:

1. Identificarea metodelor și instrumentelor tehnologice folosite în didactica psihologiei.
2. Evaluarea eficienței diferitelor metode de predare digitală.
3. Propunerea unor direcții de dezvoltare pentru un cadru didactic adaptat erei digitale.

Metodologia cercetării

Studiul se bazează pe o metodologie mixtă, care include atât metode calitative, cât și cantitative. În prima etapă, s-a realizat o analiză a literaturii pentru a identifica principalele inovații tehnologice din domeniul didacticii psihologiei. A doua etapă a inclus un chestionar aplicat unui eșantion de 150 de studenți și 20 de profesori de psihologie pentru a evalua percepțiile și experiențele lor privind utilizarea tehnologiei în educație și pentru a înțelege provocările și oportunitățile observate în predarea psihologiei prin metode digitale. Datele cantitative au fost analizate folosind statistici descriptive și teste de corelație, iar datele calitative au fost interpretate prin analiza tematică, oferind perspective asupra integrării tehnologice eficiente în educația psihologică, selectați din rândul celor care au completat chestionarul. Aceste interviuri au urmărit să exploreze:

- Opinie personală asupra eficienței noilor metode pedagogice.
- Exemple de bune practici în predarea psihologiei cu ajutorul tehnologiei.
- Dificultăți specifice legate de infrastructura tehnologică, accesul la resurse și adaptarea la nevoile elevilor nativi digitali.

În același timp, cercetarea a inclus o analiză a materialelor curriculare și a resurselor educaționale digitale utilizate în cadrul cursurilor de psihologie. Această analiză a evaluat gradul de interactivitate și relevanță al acestor resurse în raport cu obiectivele educaționale.

Privind datele cantitative colectate din chestionare au fost analizate folosind software statistic pentru a identifica corelații semnificative între utilizarea tehnologiei și

eficiența percepută a predării. Datele calitative din interviuri au fost codificate tematic pentru a descoperi tiparele și tendințele dominante legate de provocările și realizările în didactica psihologiei.

Rezultatele cercetării

1. Din chestionarele completate, 65% dintre profesori au raportat că utilizează în mod frecvent tehnologii digitale în procesul de predare, cum ar fi platformele de învățare online și resursele multimedia. Cu toate acestea, 45% dintre aceștia au menționat că nu au primit o pregătire adecvată pentru a folosi tehnologia în mod optim în predare, ceea ce evidențiază nevoia de educație continuă pentru cadrele didactice.

2. Cercetarea a arătat că metodele active și experiențiale, cum ar fi simulările și jocurile de rol, au avut cel mai mare succes în învățarea psihologiei. 85% dintre studenți au declarat că preferă aceste metode în locul celor tradiționale, iar profesorii au observat o creștere semnificativă a implicării elevilor când au fost utilizate aceste abordări.

3. Rezultatele sugerează că studenții percep utilizarea tehnologiei ca fiind benefică pentru învățarea psihologiei, mai ales prin intermediul platformelor interactive și resurselor multimedia. De asemenea, profesorii observă o creștere a motivației și a interesului studenților, dar întâmpină dificultăți în gestionarea timpului și a atenției în mediul digital.

4. În ciuda beneficiilor evidente, ambele grupuri au semnalat riscuri precum scăderea abilităților de concentrare și dificultățile în menținerea unei interacțiuni autentice. De asemenea, s-au evidențiat diferențe între percepțiile asupra eficienței învățării prin metode tradiționale față de cele digitale, cu un procent semnificativ favorizând o abordare combinată.

5. Interviurile au evidențiat că lipsa infrastructurii tehnologice și a accesului egal la resurse digitale continuă să fie o problemă majoră, în special în zonele rurale. De asemenea, unii profesori au exprimat dificultăți în menținerea echilibrului între conținutul teoretic tradițional și noile metode pedagogice interactive.

6. Cercetarea sugerează că inteligența artificială și realitatea virtuală au potențialul de a transforma radical predarea psihologiei în viitor, permițând o personalizare sporită

a conținutului educațional și o interactivitate mai mare. Totuși, profesorii au subliniat că implementarea acestor tehnologii necesită o investiție semnificativă în formarea cadrelor didactice și în infrastructură.

Concluzii

Studiul evidențiază că era digitală aduce atât oportunități, cât și provocări în didactica psihologiei. Tehnologia oferă o cale de personalizare și accesibilitate în educație, dar vine cu riscuri asupra dezvoltării abilităților sociale. Pentru o didactică a psihologiei eficientă, este recomandată o abordare hibridă, care să combine avantajele metodelor tradiționale și digitale. În concluzie, cercetarea a confirmat faptul că integrarea tehnologiei în didactica psihologiei este un pas inevitabil și necesar, dar succesul acestei tranziții depinde în mare măsură de resursele disponibile și de educația continuă a profesorilor. În continuare, studiile viitoare ar trebui să exploreze metode de optimizare a interacțiunii digitale și de adaptare a curriculei psihologice la era tehnologică.

Didactica psihologiei se află într-un moment crucial de transformare, fiind necesară adaptarea constantă la noile realități tehnologice și sociale. Deși provocările actuale, precum integrarea tehnologiei și adaptarea metodelor la generațiile digitale, sunt semnificative, inovațiile în predare oferă oportunități valoroase. Direcțiile de dezvoltare, incluzând personalizarea învățării prin tehnologii emergente și adoptarea unei abordări interdisciplinare, vor contribui la formarea unor studenți mai bine pregătiți pentru realitățile complexe ale lumii contemporane.

Viitorul didacticii psihologiei va fi influențat în mod semnificativ de noile tehnologii emergente, cum ar fi inteligența artificială și realitatea virtuală. Aceste tehnologii au potențialul de a personaliza învățarea, adaptând conținutul în funcție de stilul de învățare și nivelul de competență al fiecărui elev [8]. De exemplu, inteligența artificială poate facilita diagnosticarea problemelor de învățare și oferirea de feedback personalizat, în timp ce realitatea virtuală permite simulări detaliate ale interacțiunilor psihologice [9, pp. 1141-1164].

Un alt domeniu promițător este dezvoltarea abordărilor interdisciplinare în predarea psihologiei. Colaborarea dintre psihologie și alte discipline, cum ar fi neuroștiințele, sociologia sau biologia, poate oferi elevilor o viziune holistică asupra problemelor umane complexe [2]. O astfel de abordare nu doar că îmbogățește cunoștințele elevilor, dar și le permite să vadă aplicațiile practice ale psihologiei în diverse domenii.

Pentru a ține pasul cu evoluțiile din psihologie și tehnologie, este esențial ca profesorii să beneficieze de programe de dezvoltare profesională continuă. Acestea trebuie să includă atât noțiuni teoretice actualizate, cât și instruire practică în utilizarea tehnologiilor emergente în predare [17].

Bibliografie

1. BIGGS, John, and Tang, Catherine. *Teaching for Quality Learning at University*. McGraw-Hill, 2011.
2. CACIOPPO, John T., Visser, P. S., and Pickett, C. L. *Social Neuroscience: People Thinking About Thinking People*. MIT Press, 2013.
3. HAMPTON, Keith, et al. "Social Networking Sites and Our Lives." Pew Research Center, 2011.
4. KERR, Bill. "Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning." *Educational Technology*, vol. 47, no. 5, 2007.
5. KOLB, David A. *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Prentice Hall, 1984.
6. LALLY, Paul J., and Bartle, Sarah. "The Role of Digital Tools in Personalized Learning." *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, vol. 16, no. 1, 2019.
7. LAJOIE, Suzanne. "Computer Environments as Cognitive Tools for Enhancing Learning." *Educational Psychologist*, vol. 27, no. 3, 1992.
8. LUCKIN, Rosemary, Holmes, W., Griffiths, M., and Forcier, L. B. *Intelligence Unleashed: An Argument for AI in Education*. Pearson, 2016.

9. MAKRANSKY, Gunnar, and Lilleholt, Lars. "A Structural Equation Modeling Investigation of the Emotional Value of Virtual Reality in Education." *Educational Technology Research and Development*, vol. 66, no. 5, 2018, pp. 1141-1164.
10. MAYER, Richard E. *Multimedia Learning*, 2nd ed. Cambridge University Press, 2009.
11. POPENICI, Stefan, and Kerr, Stephen. "Exploring the Impact of Artificial Intelligence on Teaching and Learning in Higher Education." *Research and Practice in Technology Enhanced Learning*, vol. 12, no. 1, 2017, pp. 1-13.
12. PRENSKY, Marc. "Digital Natives, Digital Immigrants." *On the Horizon*, vol. 9, no. 5, 2001.
13. PRENSKY, Marc. *Teaching Digital Natives: Partnering for Real Learning*. Corwin Press, 2010.
14. PIAGET, Jean. *The Psychology of Intelligence*. Routledge, 1950.
15. ROGERS, Karen, Ludlow, C., and French, L. *The Role of Simulations in Clinical Psychology Education*. Routledge, 2019.
16. SALOMON, Gavriel. "Digital Technology and Learning: The Future in Retrospect." *British Journal of Educational Technology*, vol. 51, no. 6, 2020, pp. 2053-2066.
17. SCHLEICHER, Andreas. *World Class: How to Build a 21st-Century School System*. OECD Publishing, 2018.
18. SELIGMAN, Martin E. P. *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*. Simon and Schuster, 2011.
19. TOKUNAGA, Robert S. "Following You Home from School: A Critical Review and Synthesis of Research on Cyberbullying Victimization." *Computers in Human Behavior*, vol. 26, no. 3, 2010.
20. WATERS, Lea. "A Review of School-Based Positive Psychology Interventions." *The Educational and Developmental Psychologist*, vol. 28, no. 2, 2011, pp. 75-90.

21. WOHN, David Y., Ah, Y. Y., and Wang, H. "Effects of Social Media Use on College Students' Life Satisfaction, Academic Performance, and Social Participation." *Computers in Human Behavior*, vol. 28, no. 2, 2011.
22. VYGOTSKY, Lev. *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press, 1978.